

MARKKU
ENVALL

JOKA TÄHTIÄ TÄHYSTÄÄ

WSOY

Markku Envall

JOKA TÄHTIÄ
TÄHYSTÄÄ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© MARKKU ENVALL JA WSOY 2014

ISBN 978-951-0-40708-0

PAINETTU EU:SSA 2014

Luminialle

SISÄLLYS

- 1 | Aito on teeskentelijän sana 9
- 2 | Olet vain puoliksi skeptikko 17
- 3 | Ruumisarkku on kapeampi 25
- 4 | Syy tulee alasti 33
- 5 | Joka rakastaa välinettä 41
- 6 | Avomielinen on epäsosiaalinen 49
- 7 | Elämällä ei ole etuvaloja 57
- 8 | Moni kieltäytyy kutsusta 65
- 9 | Tyhjiötä ei näe 73
- 10 | Rituaali taistelee turhaan 81

I

AITO ON TEESKENTELIJÄN SANA

Aito on teeskentelijän sana, jolla hän ilmaisee poikkeuksen.

Tiheän sukuloinnin julkisyys, sukurakkaus, peittää todellisen: käsittelemättömät traumat.

Että valhe uskotaan, on pienempi paha kuin se, ettei uskota totta puhuvaa.

Itsetuhoisen epätoivoon tuli rehellisesti tappava tauti kuin valo yöhön.

Oikeus rikastua merkitsee oikeutta köyhdyttää lähimmäisiään.

Mitä luen, se kuuluu tähän aikaan, koska minä kuulun.

Ettei puhu totta, ei ole puhujan vaan suhteen, joskus kuulijan-kin ominaisuus.

Mannerheimille ne sanat olivat luettelo, Runebergille lause: Jumala on antanut isänmaan kodiksemme.

Turhamaisuus kätkee nopeasti ilmeisimmät virikkeet.

En halua elää ikuisesti. Haluan elää ensi viikolla ja ensi vuonna.

Kauhistelemme kivitystä, emme rypälepommia.

Jos muutkin, laajennettu itsemurha. Jos vain itsensä, supistettu.

Toimivat kuin huonot kellot. Elleivät edistä, niin jättävät.

Kaikkien epätäydellisyydestä päätteli, että se on absoluuttinen; toinen että absoluuttinen tarvitaan sitä vastaan.

Huonot vaatteet vanhan päällä, yksi kurja toisen päällä.

Ellet tiedä, onko enemmän hyvää vai pahaa, miksi et ryhdy vaa'ankieleksi.

Taivasikävä on vastoin Jumalan tahtoa. Että olemme täällä, tarkoittaa että työemme on kesken.

Kuinka teitittely lisäisi arvonantoa. Sinuttelemmehan Jumalaakin.

Tupakan vastainen kiivailu helpottaa alkoholin vastaista lepusilua.

Vaikkei olisi suurta merkitystä sillä, mitä teet, tuskin sitä suurempaa sillä, ettet tee sitäkään.

Kriitikoilla se on, ensi päivän oikeus.

Terveystieto käsittelee ihmisen voimavaroja suljettuna virtapiirinä, vaikka suuri osa niistä tulee yhteisöstä.

Ohjaat elämää niin kuin pisara puroa, vaahto koskea.

Uskon näky on niin kirkas, että luopunut näkee pitkän jälkikuvan.

Häirintää, kun päät kääntyvät; kun eivät, syrjintää.

Tuhlaajapojan veli: hyvyys on pahuutta, jos se tekee katkeraksi.

Hävinnyt kerskuu vastustajallaan.

Ne jotka kirjoittavat kirjoista, eivät käytä niitä siihen tarkoitukseen, johon ne on kirjoitetettu.

Yksi peittää sisäisen maailmansa verhoilla, toinen kulisseilla.

Vihasta tappaminen vaatii lujan uskon, että ei-oleminen on rangaistus olemisen autuudesta.

Hänelle antamasi vapaus vetää häntä kaukaakin puoleesi.

Niin älyyn kuin luonteeseen on sitä tyytyväisempi, mitä pienempiä ne ovat.

Rakkaus omaan lapseen on niin pieni hyve, ettei hyve ollenkaan. Mutta sen puute on paheista pahimpia.

Joka selittää katastrofeja Jumalan kasvojen pimeällä puolella, kuorruttaa olemassaolon epävarmuuden rakkauden epävarmuudella.

Vallasta luopuva joutuu sen kohteeksi, yllyttää sen puolustuskyvyttömän kimppuun.

Joka on riittävän heikoilla, ei ole nöyrä nöyryyttään.

Kutsumalla suurta suureksi pieni kiirehtii suuren jälkijoukkoon.

Vihani, jonka siksi tiedän, ei ole vihaa vaan tietoa itsestäni.

Itseään toistava elämä polkee kuoleman porstuan lattiaa.

Vajavaisen osat: yksi hylkää, toinen paikkaa, kolmas hoivaa.

Sanottavaksi liian ilmeinen on tahtomme, että meidän on päästävä täältä Vapahtajaamme vähemmällä.

Ennen kuin vastaat kiittelijälle, kysy itseltäsi, mitä hän sinulta haluaa.

Se mahdollisuus ei käväissytäkään Jeesuksen mielessä, että apostolit olisi lähetettävä ihmisiä kuuntelemaan.

Liian väsynyt nukkuakseen: vain sanaleikki sille, jolta kokemus puuttuu.

Suden vai käärmeen silmät: jos ihmisellä, erolla ei ole väliä.

Saman turva ja uuden hurma: näiden välissä ja välillä.

Jos polku on sama, katsele pilviä, ne eivät kahta hetkeä.

Kuolemassa ei ole mitään kiinnostavaa. Elämässä on, sen rajallisuus.

Missä ajatuksen tulisi mennä vastoin odotusta, siellä yllättää sen jatkuminen odotuksen mukaan.

Olet sitä, mitä teet, kun sinulla ei ole mitään tekemistä.

Joutilaisuus esittelee sinut itsellesi.

Leikkimisen lopettaminen: merkki josta alkaa lapsen väsymisen ja aikuisen sammuminen.

Elämästä jää jäljelle muisto, muistosta ei mitään.

Ystävällinen jokaiselle: niin kasvatettu, niin heikoilla vai niin kiipijä?

Jos minut luotiin, luon jotakin; jos kehityin, kehitän.

OLET VAIN PUOLIKSI SKEPTIKKO

Olet vain puoliksi skeptikko, jos et epäile epäilyksiäsi.

Vihollisesta saa ystävän, hän on valmiiksi lähellä.

Katseli vanhuutta varmana siitä, että tuollaisena se ei hänelle tule.

Ruutia ja pyörää ei voi keksiä uudestaan. Jumala ja rakkaus täytyy, jokaisen.

Oikeuden mitätöidä moitteet saa sillä, ettei riehaannu kiitoksista.

Onko olemassa niin kätkeytyjä totuuksia, ettei niitä tavoita vailla herkkäuskoisuutta.

Valittu tie johtaa tienhaaraan, valinta on loputon.

Valta on ennakoimattomuutta, se pitää toisen varppeillaan.

Uskoi että alkoholismi teki alkoholismin asiantuntijaksi.

Emme jättäneet asioita, koska niiden veto loppui, itse me irroimme otteemme niistä.

Ei riitä ettet käytä toisia hyväksesi, ellet estä heitä käyttämästä sinua hyväkseen.

Yhteisö ei siedä kuulla taiteen tekemisen nopeudesta, paitsi kuolleiden nerojen legendoina.

Etsijä eksyy, kun löytää tien.

Joka tähtiä tähystää, ei ajattele näkyvänsä tähtiin.

Kaunis lapsi, suloinen lapsi, ihana lapsi. Pedofilia häpäisi nämä sanatkin.

Emme elä kapseleissa: sotkemalla asiansa sotkee toistenkin asiat.

Että lapsi kapinoi arvojani vastaan, todistaa hänen muistavan ne.

Anna hänen tehdä, mitä haluaa. Hän tekee sen joka tapauksessa.

Virta syö, ajan virta, siitä et ylös nouse.

Niin rikkauden kuin köyhyyden kestää sitä paremmin, mitä vähemmän niitä näyttää.

Isän voittaa myös siirtymällä Jumalan lapsesta apinoiden lapsiksi.

Kertomalla hyvissä ajoin, mihin tähtää, virittää miinat siihen johtavalle tielle.

Valo ja jää, tuuli ja vesi: ajan kieltä, jota kivikin ymmärtää.

Turvassa niin kauan kuin uni pitää puolensa elämän kaaosta vastaan.

Mihinkään ei pelko ui rohkeammin kuin katkeilevan unen rakkosiin.

Seksin paradoksi: samointa mitä muut, ominta mitä minä.

Jos aamulla tietäisi, mitä päivällä kirjoittaa, sitä ei kirjoittaisi, sen kopioisi.

Kaipausta ikävän ja kurjan poistuttua: elämää sekin oli.

Inkarnoitumisen veroinen ihme oli selvitä hengissä halki avaruuksien.

Kurjuus on karkottamaton, et kestä sitä opimatta pitämään siitä.

Kevät kiittää. Varo ettei ohitsesi.

Ennen meitä lapsemme hautaavat meidän sanamme ja lauseemme.

Kun oli oppinut, ettei pidä luottaa yli 30-vuotiaisiin, meni hetki oppia, ettei voi luottaa sitä nuorempiin.

Luovaa lohduttaa ja suorittavaa järkyttää mahdollisuus, että työ jatkuu rajan takana.

Intohimo on sankari, jonka narrinkaapu on kunnianhimo.

Kun kysyn: Mitä tarkoitat, en vaadi selitystä, vaadin peruutusta.

Kiertoilmauksilla annetaan anteeksi. Oikeasti ei varasta se, joka korjaa talteen tai lainaa, verottaa tai evakuoii.

Rukous kokkareilla: Älä lähetä pois, siirrä karpäseksi kattoon.

Jumalallisempaa olisi pelastaa uskova uskon kautta, epäilijä epäilyn kautta, ei-uskova epäuskon kautta.

Aalto: vapauden kuva, lyö rantaan: ikuisuuden kuva.

Kaunottaret on naitava ensin jo yhteiskuntarauhan takia.

Jotkut naiset ajattelevat vain yhtä asiaa: että mies ajattelee vain yhtä asiaa.

Yksinpuhujaa inhotaan, keskustelijasta pidetään, kuuntelijaa rakastetaan.

Ylpeydestä halkeaa puhuja, jonka sanoja ihaillaan.

Sukupolvea nuoremmalle puhun ajan jalustalta.

Kirjailija olkoon heti se emeritus, joka ällistyyttää puhumalla totta.

Kokkarit tihentävät kahden kuukauden kontaktit kahteen tuntiin.

Jos olisin nuorempi, jos olisin vapaampi. Elostelija se, jolle tällaisia varauksia ei ole.

Mies tulee ikään, jossa naisseuran laatu yllättäen nousee: uhka on lopullisesti vaihtunut turvaksi.

Yksityinen kieli rakentaa päiväkirjaan lukkoja lukijan tiirikoitaviksi.

Järjestäytyneelle rikollisuudelle virkavallan tulo merkitsee järjestyshäiriötä.

Edes mytomaani ei kerro elämästään uskomatta sen tapahtuneen niin kuin sen kertoo.

Romaanin olisi jäljiteltävä elämää myös siinä, ettei voi tietää, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Uuden valloittamista on vanhan paluu siihen, mikä nuorelle oli rutiinia.

Taiteen alituinen vastaanotto ei herkistä vaan turruttaa.

Tekemällä joskus sen verran väärin, että pahan maku nousee suuhun, on helpompi pitää kiinni oikeasta.

Lapsi pakahtuu ellei saa sanoa salaisuuttaan. Aikuinen luhistuu, ellei saa pitää sitä.

3

RUUMISARKKU ON KAPEAMPI

Ruumisarkku on kapeampi kuin sänky, koska siinä ei vaihdeta asentoa.

Katso joka päivä hänen ja omat kasvosi, niin juot ikuisen nuoruuden lähteestä.

Rakastumisen oireita: kuulee kätkeytyä viisautta toisen latteuksissa.

Demokratia kouluttaa ylivoimaisen kaksoisrooliin: samaan aikaan muita parempi ja muiden veroinen.

Jokainen lause sekä mittaa välimatkan kuulijaan että lyhentää tai pidentää sitä.

Johtajaa valittaessa ansioitakin tärkeämpää on, mitä hänessä ei ole.

Kunniallisen kunnia on loukkaamaton, eikä hän salli loukkaavan muidenkaan kunniaa.

Huoli, ettei lapseni opi toimimaan tässä maailmassa, hälvenee muistaessani, etten oppinut minäkään.

Historian tajumme on saatu teatterista: uskomme vanhojen aiheiden puhuvan ajastamme ja ajallemme.

Jättämällä synnit tekemättä ihmiskunta olisi tehnyt sen mitä Jumala ei voinut: pelastanut Kristuksen ristiltä.

Ajatus on vikkellä: kun sen saa sanotuksi, se ei enää ole sama.

Oppilas kysyy saadakseen tietää, opettaja koska tietää.

Vallan muuri on pelon tiilistä rakennettu.

Herkälle asian näkeminen merkitsee enemmän kuin karkealle sen tekeminen.

Kuvitelman totuus on sen väkevyydessä.

Vahvempi pitää huolta, huolta pitävä vahvistuu.

Illalla sanomalehti arkistoi, kuinka uutispäivä alkoi.

Tyhmälle optimistille nauraa heti, pessimistin tyhmyyden paljastaminen vaatii ajatustyötä.

Ikikiltti kärsii sisäänpäin, lyhytvihainen räjähtää lempeäksi, pitkä viha syö kantajaansa.

Nuoruuden ystävien mielestä vanhana löydetty ala ei ole oikea.

Toisen mielipiteet ja mielikuvat istuvat yhtä huonosti kuin toisen puku.

Kansanmiehen kiroilu sanoo: en tunne kieltoa; keskiluokkaisen: en välitä kiellosta; kulttuuri-ihmisen: kiellän kiellon.

Vain köyhyys, ettei saa uutta, antaa tavaralle arvon.

Vakiot kuljettavat elämää, muutokset historiaa. Yhdistävä tekijä on kertautuvuus.

Riidan sopimiseksi kummankin on peräännyttävä ja kummankin nähtävä ja oltava näkemättä, että toinen perääntyy.

Luovasta virtaa ulos, mutta ei ennen sisään ahmimista.

Tärkeät asiat ovat kuin lattialankkujen oksankohdat: jäävät jäljelle muun kuluessa.

Ennen kuin kirjavirran seuraaminen anastaa vallan, yritä vielä kerran persoonasi rakentaneita klassikoita.

Ensimmäiset lauseet ovat kuin öljytipat, ne voitelevat koneiston.

Jokaisen lauseen kirjoitettuaan voi jatkaa moneen suuntaan. Sen vapauden täytyy välittyä myös lukijaan.

Vaativan vanhan kirjan lukeminen on anarkismia: yhteyksien katkaisemista yhteiskuntaan.

Kipu hellittää, kun tulee uusi, sitä isompi.

Tuomitseminen perustuu itsetuntemuksen puutteelle. Muu kuin sokea näkee ja dementikko muistaa vastaavan itsessään.

Joka rakastaa tänään, rakastaa enemmän kuin se, joka lupaa rakastaa ikuisesti.

Muilta salattu sairaus on vain puoliksi olemassa.

Itsepetoksen tempus on futuuri.

*Sitäkö palvomme varhain kuolleissa, ettei maailma
ehtinyt tehdä heille samaa kuin meille.*

*Ei ole kokonaan ohi sen aika, joka tajuaa,
että hänen aikansa on ohi.*

*Nuori flirttailee kuoleman kanssa, joka on kaukana.
Vanha elämän, joka on lähdössä.*

Joka tähtiä tähystää on Finlandia-palkitun
aforistikon, esseistin ja kirjallisuusihmisen
yhdeksäs aforismikokoelma. Envall tiivistää
ja kiteyttää, poistaa havainnoistaan
kaiken turhan mutta ei koskaan banalisoi
eikä oio mutkia. Tuloksena on virkkeitä,
jotka täytyy lukea useaan kertaan niiden
kirkkauden takia.

www.wsoy.fi

82.2 ISBN 978-951-0-40708-0

